دَ پښتو حروف تهجی دَزده کړي دَ پاره

منظومه

دَ پښتو قاعده

ليکوال

مولانا احمدعلی مردانی

ناشر

اسلامی ادبی تولنه

0312-9818511

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحيم

وصلى اللّٰه تعالىٰ على النبى الامّى

دَ „ ا “ بيان

الف نيغ هر دم ولاړ دے
ورته که وړه سَم ولاړ دے
نه وي ملاست دغه الف
نه وي ناست دغه الف
په صورت نيغه چوکه ده
يوه کرښه په صفحه ده
نيغه کرښه تل ولاړه
حق چې ستاوي هغه غواړه
سَم ولاړ پين او قلم دے
ورسره په شکل سَم دے
دا صورت تل دَ الف وي
حقيقت تل دَ الف وي
که امرود دے که انار دے
شورو دي سره هر بار دے

ناشر: اسلامي ادبي ټولنه مردان 0312-9818511

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

له الف نه جوړ انار دے

طاقتور دے مزیدار دے

رنګ ئي سور لکه دَ ويني

مينځ ئي ګوره داني دار دے

جوړ الف نه ټکي آم دے

خوښ دَ هر بنی آدم دے

رنګ ئي زيړ، هډوکي غټ دے

په طبيعت سره ګرم دے

سرکښي دَ انګور، اچار

شوروکښي دے دَ انکار

دَ الله سره په سرکښي

الف تل اُوسي هر درکښي

ابتدا کښي دَ اسلام

سرکښي الف دَ انعام

په امرود کښي دے اول

اول ټکي دَ اصل

سرکښي دَ اکي الف

(c) ketabton.com: The Digital Library

سـر کښې دَ ابـي الف
دَ اکـوړ تـکـي پـه سـر کښې
الف ښـکـاري لـرا و بـر کښې
دَ اوښ تـکـي ابتـدا کښې
ورسـره الف دُنيـا کښې

....

دَ ,, ب ,, بيان

پـه صـورت کښې ,, ب ,, کشتـي ده
ذريـعـه ښـه دَ سـورلـي ده
يـو نـقـطـه ددي نـه لانـدي
,, ب ,, نـقـطـه نـه لـرى بـانـدي
ورتـه گـوره ,, ب ,, ده مـلاستـه
يـا دمـه دَ هـر نـاراستـه

.... مثالونه ....

ب پـه سـر کښې دَ بـازار ده
ب پـه سـر کښې دَ بيـمـار ده
بـس ، بـاچـا ، بسـکـټ ، بـرګـر

ب لري هريو په سر

سر كښې ب دَ بلاك ، بنګلې ده

سر كښې ب دَ بسترې ده

ب باجه كښې ده بجلې كښې

ب په سر كښې ده بيندې كښې

ب په سر كښې دَ بنګال ده

ب په سر كښې دَ بلال ده

بينك دا ب ده بريانې كښې

سر كښې ب ده بادشاهې كښې

دَ بسترې په سر كښې ب ده

بريانې كښې دَ مزې ده

بې نه بُرش دَ جهان جوړ دے

دَ ويختو له حيوان جوړ دے

پلاستك نه هم هرخوا ته

دا په هريو مكان جوړ دے

بې نه بطحې دَ جهان دى

دا خوشحاله په ميدان دى

دا په زمكه په اوبو كښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اُوسى زمونږ کوڅو کښې

....

ذَ „ پ “ بيان

پ ذَ لاندې تهکى درې وى
نور به شکل ئې ذَ بې وى

.... مثالونه ....

پياز ، پينسل ذَ پالك سر کښې
پ راځى په لراوبر کښې
ابتدا کښې پ پارتې کښې
ابتدا کښې پ پيالې کښې
پالنګ پ سره دے پان
پ سره دے پاکستان
پارك، پاپړ ، پالش ذَ پ نه
ځان خبرساته له دې نه
پې سره جوړه پيالې ده
ګرمه ، يخه په کښې چې ده
کله کله ورته ګورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډکه ډکه چې له پي ده
جوړ پکي دَ تکی پي نه
دا هوا راځي له دي نه
په بجلي باندي دَ کار دے
خالي نه دے له فائدي نه

....

دَ „ ت ،، بيان

ت جوړيږی هم دَ بي نه
اول تکی لرکړه دي نه
پاس په ت کښي تکی دوه وی
هريوت په دي خائسته وی
ورسره تبر جوړيږی
ملاسته دا ليکلے کيږی

.... مثالونه ....

ت تحفه کښي ده په سر کښي
ت توبه کښي ده په سر کښي
په تاريخ کښي ت اول ده

مدام دا حصه د تَل ده
د ترکی په ابتدا کښې
ت به وویني په دُنیا کښې
تسبیح سره په آغاز کښې
لیك لري په خپل انداز کښې
سر کښې ت په ترانه کښې
تیل ، سره تېکي تاله کښې
سر کښې ت ده تلاوت کښې
ده آخر کښې آخرت کښې
تي نه تبر د جهان دے
ضرورت د هر انسان دے
دا خنګل کښې پکاریږی
قیمتی دغه سامان دے
تي نه تله تول د پاره
د هر چا ده مددګاره
په دکان کښې د انسان وی
نه ده نه ده دا بیکاره

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ټ ‟ بيان

ټ لـــــه ټ نــــه شـــې جـــوړولـــې
کـــــۀ تـــــه لږ شـــې شـــان کـــړولـــې
چـــې کـــنـــږه ټ تـــــه پـــــه مَـلا شـــی
ټ بـــــه جـــوړه د دُنـيـــــا شـــــی
پـــــه صـــورت کښـــې سَـمـــه تـــې ده
دا لـيـــکـــلـــې تـــا چـــې ټـــې ده
پـــــه کـــنـــږې ، والـــې بـــدلــــه
راروانــــــــه لـــــــــه ازلــــــه

.... مثالونه ....

ټـــنـك او ټپ هـــم پـــه ټـــريـــکټـــر کښـــې
ټ اول ده پـــــه ټـــــنـــکـــــر کښـــې
ټ پـــــه ســــر کښـــې هــــم دَ ټــــال ده
ټـــاټ ، ټـــکـــټ کښـــې دا هـــر حـــال ده
ټيـــسټ پـــه ټـــی وی ، پـــه ټـوکـري کښـــې
ټ ده ســـر کښـــې پـــــه ټـــرالـــې کښـــې
ټ پـــــه ســــر کښـــې دَ ټـــــافـــې ده
پـــه ټـــريـفك کښـــې پـــه خپـل ځـــائـــې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټي سره ټو پي دَ سر ده
په سر کړے هر بشر ده
دَ ګرمي نه حفاظت دے
حفاظت له يخ اثر ده
ټي سره سور ټماټر دے
دستياب په لر او بر دے
دا خوراك زمونږ دَ ټولو
په دُوكان کښي پروت بهر دے

....

دَ „ ث „ بيان

ث دَ پاسه ټکي دري وي
خنګ چي ټکي دري دَ پې وي
فرق دا دے دغه پاس وي
لاندي پ کښي په اساس وي

.... مثالونه ....

دَ ثاني په سر کښي ث ده
خالي کله دَ فائدي ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کښي ث ده مدام ثنا کښي
دَ ثالث سر ابتداء کښي
ثوبیه ده ثمینه ده
اول دلته ث پرته ده
د وارث تہ کی اخر کښي
دَ حارث تہ کی اخر کښي
په ثاقب کښي ث اول ده
دَ ثواب په سر کښي تل ده
ثقافت له ث شورو دے
دا بیان دَ یادیدو دے
ث ثبوت سره په سر کښي
همیشه ښکاری هر در کښي
ثي نه تہ کي جوړ ثمر دے
طاقتور دے ، طاقتور دے
منډي ډکی دی له دي نه
دا صحت له دَ بشر دے

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پنځو ټکو خاندان

دَ پنځو ټکو دا کور دے
يو ئي شکل په هر لور دے
په صورت کښې ټول يوشان دی
په نقطو بيل په جهان دی
دغه بې او پې او تې ده
ټې سره په خوا کښې ثې ده

....

دَ „ ج " بيان

جيم ته ګوره پاس سپوږمې ده
پاس لکې ئې ده نرې ده
يا صورت ئې سم دَ لور دے
دغه جيم دَ کلي کور دے
مينځ کښې ئې ټکې يو نقطه وی
دَ هر جيم دغه حصه وی
تش يو خال ئې په بدن وی
ورسره ښکلې ئې تن وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

جـنـوري هـم پـه جـادوپـه جـادو کېږي
جيـم شـامـل دے پـه جـارو کېږي
جـوړلـه جيـم نـه تـهـکـي جـج دے
پـه اخـر کېـږي جيـم ډ حـج دے
سـر کېـږي جيـم ډ جـام او جـال دے
جيـم پـه سـر کېـږي ډ جـلال دے
جگ ډ جـون ، جـواب پـه سـر کېږي
ډ تـهـکـي جـنـاب پـه سـر کېږي
جيـم پـه سـر کېـږي ډ جهـاد دے
دا آغـاز دے دا بُـنـيـاد دے
ډ جـوس جيـم نـه ابـتـدا وي
سـر کېـږي ډ جـولائـي دا وي
ډ جـفـا پـه سـر کېـږي جيـم دے
ډ جـزاء پـه سـر کېـږي جيـم دے
ډ جـوسـر ، جـامـن پـه سـر کېږي
جيـم مـدام وي پـه هـر در کېږي
سـر کېـږي جيـم دے ډ جـنـت

جيم دے سر کښي د جدت
سر کښي جيم دے د جاپان
جيم دے سر کښي د جانان
سر کښي جيم دے په جذبه کښي
په جنون کښي ، جزيره کښي
جيم سره تهکي جهاز دے
الوتونکي لکه باز دے
ذريعه د تللو راتللو ده
ډير اوچت دده آواز دے
د جهنډي دے جيم په سر کښي
بره بره وی هر در کښي
زمونږ دوه رنگه جهنډه ده
دا به ځنگ وی ستا نظر کښي

....

د "ځ" بيان

په پښتو کښي تهکي ځيم دے
په صورت سره تهول جيم دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجود څهٔ لري په مینځ کښې
نقطه نه لري په مینځ کښې
همزه بره ئې په تن وي
دغه ځیم دَ هر وطن وي
دَ جیم ، ځیم یو خاندان دے
دَ هریو جُدا مکان دے
دَ هریو جدا آواز دے
مینځ ، اخر دے کهٔ آغاز دے
ځیم دَ زي آواز یوشان دے
خو بیل بیل ئې خاندان دے

.... مثالونه ....

ځائي کښې ځیم دے په اول کښې
دا مدام وي دي محل کښې
ځیم په سر کښې دَ ځنګل دے
ځناورو له کور خپل دے
ونې ډیرې دی بې شمیره
علامت ئې دغه تل دے
ځیم دَ ځوان په ابتدا کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالوستي شی په دُنيا کښي

دَ خزان په شان تيريږی

ځوانی نه ښکاری بابا کښي

....

دَ " چ " بيان

مينغ کښي دري تکی دَ چ وی

څيم کښي بره تکی دري وی

نورصورت ئي تول دَ جيم دے

نه دا چ ده ، نه دا څيم دے

تل ئي مينغ کښي دري نقطي وی

جيم نه بيل مدام په دي وی

.... مثالونه ....

دَ چميار په سر کښي چ ده

دَ چنار په سر کښي چ ده

سر کښي چ مدام دَ چال وی

ستا کة دي تکی ته خيال وی

چ سره آغاز دَ چين دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسره تېکي حسين دے
دَ چالاك په ابتدا كښي
چ دَ چاك په ابتدا كښي
دَ چاكليټ دَ چار شورو كښي
چ راځي په دي موقعو كښي
خرچ كښي چ په اختتام ده
کُچ او پرچ كښي شه تمام ده
دَ چرګ سر كښي چي مدام وي
خوښ مدام دَ خاص او عام وي
دا سحروائي بانګونه
نوره شپه ددهٔ آرام وي
چي چتري سره په سر كښي
نه ښكاريږي دا په نمر كښي
هر كله چي باران راشي
راښكاره شي لر او بر كښي

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ څ ‟ بيان

څيم کښي بره تکی دري وی
څنګ چي مينځ کښي دري دَ ج وی
نور صورت ئي تول دَ جيم دے
په نامي سره دا څيم دے

.... مثالونه ....

څيم څپلي سره په سر کښي
دا دے تل وی ستا نظر کښي
حفاظت په دي دَ څپو وی
پکاريږي هر سفر کښي
څيم څادر سره په سر دے
پټ په دي سره بشر دے
دَ هر چا ډير پکاريږي
زنانه ده او که نر دے

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ح ،، بيان

سَـــم د جيـــم پـــــه شـــــان دا حــــي ده
دا صــــفـــــا ده بــــي نــــقـــطـــي ده

.... مثالونه ....

حـــوض ، حـــمـــام جـــوړ دے لـــــه ح نـــــه
ځـــــان خبـــر ســــاتــــه لــــه دي نـــــه
ســــرکښـــي ح تـــــل دَ حـــــاجـــي ده
ابتــــــــدا دَ حـــــلـــــــوائـــــــى ده
ح ســــــره جـــــوړ حــــکـــومـــت دے
ح ســــــره حــــق ، حـــــقيــــقـــت دے
ح ســــــــره حســـــن ، حسيــــــن دے
ح اول ده پــــــه حــــلـــــقــــه کښـــي
پـــــه حــــکــــم ، تــــکـــي حــصـــه کښي
دَ حســــــــن ده ابتـــــــدا کښـــــــــي
دَ حسيــــن ده پــــــه ويـــــنـــــــا کښـــي
حـــــي شـــــورو کښـــــي دَ حـــلـــــواوى
خـــــوښـــــــه دا زمــــــا او ستــــــــاوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

حلوائي سره دكان كښي
مدام دلته په دُنيا وي

....

دَ " خ " بيان

دا چي ح پسي دا خ ده
بيله كله نقطي ده؟
يو نقطه ئي پاس په تن شته
دَ خ داصورت بدن شته
نوره ټوله سَمه خ ده
تا ليدلے چي څنګ ح ده
مشران هم داسي وائي
كشران هم داسي وائي
يو نقطه دَ خ په سر وي
كه ستا سترته ئي نظر وي

.... مثالونه ....

سر كښي خ دَ خلافت وي
خ سر كښي دَ خيريت وي

دَ خادم، خالي په سر کښي

هميشه وي خ خبر کښي

خ سره جوړ خاندان دے

خوب، خالد سر کښي دَ خان دے

سر کښي خ مدام دَ خال ده

په آغاز کښي خ دَ خيال ده

ختکي په سر کښي خي ده

دا ميوه ښه دَ فائدي ده

بدنونه غټوي دا

ميوه ياده تل په دي ده

خُر ماني سره خي سر کښي

دا به تل وي ستا نظر کښي

مزيداره ښه ميوه ده

پټه مه اُوره څادر کښي

....

په „ح،، او „خ،، کښي ظاهري فرق

يو نقطي سره دوی بيل دي

يو ريوشان په هر محل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــــاس پــــه خ بــــره نــقــطــه وی
دَ ح پـــاکــــه پـــاس حــصــــه وی

....

دَ شپږو تکو خاندان

شپــــږ دا تــکـــی څــنګ پــه څـنګ دی
هـــم جــــدا دی پـــــه يـــو رنګ دی
جيـــم تــــه ګــوره پـــاس سپــوږمــی ده
خـــو پــــه تــن ئــي پـــاس لــکــي ده
چــــي صـــورت ئـــي سَـــم دَ لـــوروی
دا بــــــه جيـــم دَ کـــلــــی کـــوروی
ميـــنـــځ کښــي تــکــي دَ هــر جيــم وی
هـــمـــزه بـــره بـــــه پــــه څيـــم وی
نـــور پـــــه شـــکـــل دوی شـــان دی
دوی دَ يـــو کـــور خــــانـــــدان دی
ميـــنـــځ کښـــي دري تــکـــی دَ چـــي وی
څيـــم کښـــي بـــره تـــکـــی دري وی
ح او خ دواړه يــــــــو شــــــان وی
بـــس جُـــدا پـــه يـــو نشـــان وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ح خالی له هر نقطي نه
څان خبر ساته له دي نه
خ نقطه لري په سر
ورته اوکړه لږ نظر
یو نقطي سره دوی بیل دی
نوریوشان په هر محل دی
پاس په خ بره نقطه وی
دَ ح پاکه پاس حصه وی
شپږ دا تهکی څنګ په څنګ دی
هم جُدا دی ، هم یو رنګ دی
په نقطو له یو بل بیل دی
محلونه ئي بدل دی
په شکلونو تول یو شان دی
په نقطو بیل په جهان دی
آوازونه ئي بدل دی
ځکه دا حرفونه بیل دی

....

....

دَ ,, د '' بیان

تیت وی تیت هغه هر حال
مَلا کړه لری دا دال
نه نقطه ئي په صورت شته
تل ئي دغه شناخت شته

.... مثالونه ....

دال په سر کښي دَ دادا دے
څنګ چي سر کښي دَ دانا دے
دال هر خواته په دُعا کښي
دال دوات سره دُنیا کښي
مدام سر کښي دَ درزی وی
جوړه دال نه دوائی وی
دال په دین کښي په دربار کښي
داغ کښي دال ، مدام دیار کښي
دیګ له دال نه جوړ هرخواته
مَلا دَ داغ دَ دلیل ده ماته
دال په دوست کښي تل په سر وی
درد کښي دال په لر او بر وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دال دُکــــــــان کښــــــــي مــــــلاويــــــــږي
دال دريـــــــــــان کښــــــــي مــــــلاويــــــــږي
دروازه کښــــــــــــــــــــــــــــــي دال اول دے
ضــــــــــــرورت دَ کــــــــور مــــــــحــــــــل دے
الــــمــــــــارو کښــــي پـــــــه کـــرکـــو کښـــي
بـــــــــــس صــــــورت ئـــــــي لږ بـــــــدل دے
دال پــــــــــــــه ســــــر کښــــــــي دَ دوات دے
بــــنـــــد بـــــوتـــــل دَ ښـــــــه صــــفـــــات دے
حـــــفـــــــاظـــــــت دَ ســيــــــاهـــي کـــــــړي
داســــــــــــــــي دلتـــــــــــــــــه ددهٔ ذات دے

....

دَ " ډ " بيان

دال پســـــــــــے مـــــــــحـــــــــل دَ ډال دے
پـــــــــــه صـــــــورت ســــــره سَـــــم دال دے
بـــــــــــس کــــــنـــــــدِه لـــــــري پـــــــه تــــن دا
بـــــــي نـــــقـــــطـــــو دلتـــــــــــه بـــــدن دا
دا حـــــــــالـــــــــــت دَ هـــــــــــريـــــــــو ډال وي
پــــــتِ لـــــــــــه چـــــــــا نــــــــه ددهٔ حـــــــال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ډانګ کښي ډال په ابتدا کښي
ډول کښي ډال دے وینا کښي
ډاك کښي ډال مدام په سروی
ډرم کښي ډال په لراو بروی
ډال ډیره کښي په ډولي کښي
ډال دي سرته په ډکري کښي
سر کښي ډال به دَ ډالروی
سر کښي ډال دَ هر ډاکټروی
ډال په سر کښي دَ ډولکی وی
سر کښي ډال دَ ډګهوکی وی
ډال په سر کښي دَ ډبی دے
څیز په دي بیچ قیمتی دے
رنګ په رنګ دا په جهان دی
دا اعلا هم، دا ردی دے
ډول سره دے ډال په سر کښي
غم کښي نه وی لراو بر کښي
په ښادو کښي وی مدام دا

رابښکاره شي په نظر کښې

....

دَ „ ذ ‟ بیان

ډال پسې محل دَ ذال دے
یو نقطه لری نوردال دے
یو نقطه لری دَ پاسه
ذال جوړیږی ستا دَ لاسه
مَلا ئې تیته هر ساعت وی
دا دَ ذال تل حقیقت وی
خال ، نقطه ئې پاس په تن ده
نخه یو ئې په بدن ده

.... مثالونه ....

ذخیره کښې ذال په سر دے
کارا علا بنۀ دَ هنر دے
دا چې نن ښه ذخیره شی
دا صبا لره توښه شی
ذال په ذکر کښې اول دے

دَ سکون دغه عمل دے
څنګ چې ذات او ذريعه ده
ذال سره ذهين ذائقه ده

....

دَ ,, ر ،، بيان

دغه ناسته کېږه ري ده
خالى دا له هر نقطې ده
سَم دَ لورپشان کېږه ده
يا سپورمې نري وړه ده
چرهائى سَمه دَ لار ده
چرهائى دَ کلى ښار ده

.... مثالونه ....

سر کښې ر دَ ريل ، رسې ده
مينځ کښې ري دَ الماري ده
ر ده راز کښې په رفتار کښې
ر اخر کښې په بازار کښې
ر رومال کښې په ريښم کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر کښې ري ده په رحم کښې
رنګ کښې ري مدام اول کښې
په خپل ځائي مخصوص محل کښې
ري اول ده په رکشه کښې
وی مدام دغې حصې کښې
ښة سورلي زمونږ دَ تهولو
دَ ورو ، لويو ، همځولو
ري راځي دَ ريل شورو کښې
چرته کينه ئي ډبو کښې
سَم دَ غوا په شان آواز ئي
سَم دَ مار په شان انداز ئي

....

دَ „ ړ “ بيان

چې کُنډه وړه په ري شی
جوړه هله سَمه ړي شی
دا په ښی طرف مدام وی
هله ړي به دَ کلام وی
نور صورت ئي تهول دَ ري دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا بيان چي تپول دَ ړي دے

.... مثالونه ....

ړي دَ روند سره روانه
ملګرتيا ئي له پخوانه
نه څه ښکاري ورته دلته
نه څه ښکاري ورته هلته
ړپه جوړ کښي په اخر کښي
ټکي زوړ کښي په اخر کښي

....

دَ ,, ز ،، بيان

چي نقطه ري ته په سر شي
زي په شکل برابر شي
چي نقطه کله په ري شي
هله شکل جوړ دَ زي شي
دا نقطه دَ را دَ پاسه
شا به زي نيسه دَ لاسه
چړهائي دَ لوبو سَمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ر، ړ، ز ده مـــــحتـــــرمــــه

.... مثالونه ....

زې زنـــځيــــر ســـــره تــــړلـــــے
مـــــا مـــــدام داســـــي ليـــدلـــــے
دا دَ اوسپـــــنـــــي کـــــــړے وی
دا تـــــه نـــــه پيـــــژنـــــي ولـــــے؟
زې پـــــه ســـــر کښـــــي دَ زمـــــری ده
ورســـــره ګـــــرانـــــه دوستـــــی ده
ځـــــنـــــاور خـــــو ځـــــنـــــاور وی
دَ انســـــان ميـــــنـــــه خـــــوبـــــی ده

....

دَ „ ژ ،، بيان

چـــي نـــقـــطـــي شـــی دري دَ پـــاســـه
ژې شـــــی جـــــوړه سَـــــم دَ لاســـــه
نـــور صـــــورت ئـــــي تـــــول دَ ري وی
دا چـــــي دلتـــــه جـــــوړه ژي وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

.... مثالونه ....

ژي ذَ هــــرژبــــي مــــلــــکـــرے
کــــلــــه کــــلـــه کـــږی خبـــرے
ذَ انســــــــــان وی ذَ حيــــــوان وی
دا ګـــــواه دے ښـــــار اوکــــلـــــے

....

ذَ ,, ږ ،، بيان

چــــي شــــکــــل ســـمـــــه ري ده
پـــــــه نــــامــــي ســـــره دا ږي ده
لانــــدي بــــانــــدي ئـــي نـــقـــطـــي دی
نــــخښـــــانــــي دغــــــــه ذَ ږي دی

.... مثالونه ....

ږي مـــــلــــــکــــــري ذَ ږلــــــي ده
ذَ بــــــاران ســــــره يـــــوځــــائــــي ده
کــــلــــه کــــلــــه وی بـــــاران کښــــي
مــــدام نــــــه وی پـــــه جهــــان کښــــي

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ر، ړ، ز، ژ، ږ ،، خاندان

ري او ړي وريسي زي ده
ژي سره په خوا کښي ږي ده
دَ پنځو تکو دا کور دے
شکل يو ئي په هرلور دے
په نقطو، کنډي جدا دي
چي دا څومره تکی دا دي

....

دَ ,, س ،، بيان

دري ئي غابښی په اول دی
د يو کندي په محل دی
نه نقطه ئي شته په تن
پاك له خال نه ئي بدن
په نامي سره دا سين دے
ورته ګوره ښهٔ حسين دے

.... مثالونه ....

سين په ستورو کښي مدام وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـــره وروستـــو لـــــه مـــــابنـــــام وی
دَ رنـهـــــا دا وسيـــــلـــــه ده
دَ رنـهـــــا ښـــــهٔ ذريـــعـــــه ده
پـــه سپـــوږمـــي کښـــي سيـــن تـمـــام وی
پـــه نـــظـــر دَ خـــاص او عـــام وی
دا کـــميـــــږی يـــــا غتيـــــږی
بـــره تـــاتـــه چـــي ښـــکـــاريـــږی

....

دَ „ ش ،، بيان

شيـــن لـــــه سيـــن لـــــه لږ جُـــدا دے
بيـــل پـــــه دري نـــقـــطـــو صـــفـــا دے
دري غـــــابنـــونـــــه هـــم دَ شيـــن وی
څـــنګ چـــي دري غـــابنـــه دَ سيـــن وی
دري نـــقـــطـــي ئـــي پـــــه غـــابنـــونـــو
يـــــاد کـــــړه دا لـــــه کتـــــابـــونـــو

.... مثالونه ....

شـــــادونـــــا ستـــــه شيـــن ســـــره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکور سره ، ګبین سره ده

شین شورو کښې دَ شادو وی

ښه ښکاره دا په کتو وی

شکور کښې شین مدام شورو کښې

ښه اسان دے په لوستو کښې

شکور جوړ شوے دے روټوله

دا جوړ شوے دے ژوندوله

....

دَ „ ښ " بیان

دا په شین پسې چې ښین دے

په صورت سره سَم سین دے

لاندې باندې دوه نقطې دی

دَ مینځ غابښ سره نزدې دی

.... مثالونه ....

ښین دَ ښکر مدام په سر وی

دا په سر دَ ځناور وی

غوا ، غوائې ته نظر اُوکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکر دَ میخي برابر وی
ښځه کور کښي ناسته ښهٔ وی
په دي ناسته دا درنهٔ وی
هر طرف ته دي دا نه ځي
هسي نه چي بیا خفه وی

....

دَ ,, س، ش، ښ ,, خاندان

سین او شین دے او که ښین دے
هر یو ته کي ډیر حسین دے
چي دَ سین ته کی دري مَل شي
سین په شین سره بدل شي
لاندي باندي کهٔ نقطي وی
ښین به جوړ په قاعدي وی
دري غابښونه ئي په تن وی
کهٔ دَ سین، شین، ښین بدن وی
یو ددوی دے خاندان
بیل آواز ئي بیل ئي شان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ص „ بيان

وريـــــــــــي تـــــــکــــــي دے صـــــــــــاد
دَ نــــــقــــــطــــــي نــــــــــه دے آزاد
دَ مهـــــــي پـــــــه شـــــان ئـــي ســـر دے
دا بـــــــي خـــــــلـــــي دے بـــــي وزر دے
نـــــور صـــــورت ئـــــي تـــــول دَ سيـــــن دے
ښـــکـــلـــي صـــــاد دے بهتـــــريـــــن دے

.... مثالونه ....

صـــــاد پـــــه ســـر کښـــي دَ صـــابـــون دے
ضــــــــــــرورت د دي ژونـــــــــدون دے
ذريـــــعـــــه ښـــــه دَ پـــــاکـــــي ده
چـــي بـــدن پـــاك وی ســـکـــون دے
دَ صـــنـــدوق پـــه ســر کښـــي صـــاد وی
دَ لـــــــرګـــــــی هـــــم دَ فـــولاد وی
شتـــــه واړه اولـــوئـــي دُنيـــا کښـــي
صـــــاد تـــکـــي ئـــي ابتـــدا کښـــي

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ „ ض " بيان

صــــــاد پســــــې دَ ضـــــــاد مـــقــــــام دے
پيــــــژنــــدلـــــې خــــــاص او عـــــــام دے
بيــــل جُـــدا دے ضــــاد لــــه صــاد نــــه
پـــــه نــقـــطـــي يَـــو لــــه بُـنيـــاد نــــه
پـــــه هـــر ضـــاد بـــره نــقــطــــه وي
ضـــــاد ددي تـــكـــــي نـــــامـــــــه وي
صــــــاد او ضــــــاد دواړه يـــو شــــان دي
پــــه نــقـــطـــي بيـــل پـــــه جهـــان دي
يـــو ئـــــي كـــور يـــو خـــــانـــدان دے
دَ هــــــريــــو جُــــدا پهـــــچـــــان دے

.... مثالونه ....

ضــــــاد مـــــدام دَ ضــعـيف ســـــر كښــــي
دا مـــدام ســــــاتــــــه نــظــــر كښـــي
تـــــل ددوي خــــدمــــت پـــكــــــار دے
تـــــاســــــره كـــــــة مَـــل پــــــه لار دے

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ط ،، بيان

ضــــــاد پســــــے مــــقـــــــام دَ طـــــي دے
دَ الف لانـــــــــــــدي مهــــــــــــــــي دے
دَ مهـــــــــــى پـــــــــــــه ســــــــر الف دے
تـــــــــل پـــــــــــــه دغـــــــــــي در الف دے
داســــــي طــــــي ليـــــکــــلـــــي کيـــــــږى
دا بــــــــه تــــــانـــــــه نــــــه هيــــريــــــږى

.... مثالونه ....

دَ طــــوطـــــى پــــــه ســــر کښــــي طـــي ده
پــــــه ظـــروف کښـــي چـــي خـــنک ظــي ده
دَ هــــــرتــــکــــــي خپـــــــل مـــقــــــام دے
خپــــــل آواز ئــــــي ښـــــــه تــــمــــــــام دے
دَ طـــــــــــاؤس پــــــــــه ابتـــــــــدا کښــــــــي
طــــــــي راغـــــــى مـــــدام دُنيـــــــــا کښــــــي
پـــــــه حُســــــن ښــــکـــــلا يـــــــاديـــــــږى
خپـــو تـــــــــه ګــــورى خـــفــــــــه کيـــــــږى

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ظ ،، بيان

طـــي ســـره پـــه خـــنګ کښـــي ظـــي ده
بيـــلـــه طـــي نـــه پـــه نـــقــطـــي ده
نـــوره طـــــي تـــل پـــــه صـــورت ده
ښـــــه ښـــکـــاره دا هـــرســـاعـــت ده

.... مثالونه ....

دَ ظـــــروف پــــــه ابتـــــدا کښـــــي
ظـــــي راځـــــي مـــــدام دُنيـــــا کښـــــي
دغـــــــه لـــــوښـــــي دَ جهـــــان دي
کـــــورکښـــــي دا دَ هـــــرانســـــان دي

....

دَ ,, ع ،، بيان

عيـــن تـــــه ګـــوره پـــوره لـــورده
زميـــنـــدار ســـره پـــــه کـــورده
شَـــمـــــــه تـــوره دَ ميـــدان ده
يـــا سپـــوږمـــي دَ پـــاس اسـمـــان ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثالونه

ډَ عقاب تہکي له عين نه
عام ، عذاب تہکي له عين نه
ورته ګوره په کښي عين ته
ګوره وروره ! په کښي عين ته
دا عينک چي ډَ نظر دی
دا عينک چي ډَ بشر دی
په آغاز کښي په کښي عين دے
پوهه خلق تہول خبر دی

....

ډَ ,, غ ،، بيان

غين په عين په سے مدام وی
په نقطي تہکي تمام وی
غين نقطي سره جُدا دے
غين چي دلته کښي ادا دے

مثالونه

غين ډَ غوا تہکي شورو کښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ کښي دا ټکي شوروړ کښي
ورته غور او فکر اُوکړه
غين صفا ټکي شورو کښي

....

دَ " ف " بيان

ف صورت کښي تولـه بـي ده
خو جُدا صرف په خلي ده
خلي سره ئي دائره ده
دائري باندي نقطه ده
ښي طرف ته ئي سر پروت دے
داسي ښکاري بشر پروت دے

.... مثالونه ....

في په سره دَ فواري ده
مينغ کښي دا دَ باغيچي ده
فواره حُسن ښکلا ده
ډيره ديره دَ فائدي ده
في آغاز کښي دَ فتبال ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

فــــــائـــــده مــــنـــــده دا هـــــرحــــــال ده
مــيــــنـــــغ ، شـــورو پـــــه انتهـــــا کښــــي
فـــــي راتــــلــــي شــــي پــــه دُنيـــا کښـــي

....

دَ „ ق “ بيان

ف پســـــــــــي دَ ق نـــــــــمبـــــــــــر دے
هــــــــر اُستـــــــــاذ پــــوره خبـــــــر دے
غـــونـــډ مـــونـــډ دے دَ قـــــاف صـــورت
کـــــــه تـــــــة غــــواړے حـــقـيـــقـــت
ښــــــــى طــــــرف تــــــــه دائــــــره ئـــــي
څـــنګ پــــــه څـــنګ بـــــره نـــقـــطـــه ئـــي
دوه نـــــقـــــطـــــي ئـــــي دى پــــــــه تـــــن
دا وجـــــــــود ئــــــــــي ټـــــــول بــــــــدن

.... مثالونه ....

قــــاف قـــالـيـــن کښـــي پــــه قـــلـــم کښـــي
پـــــــه قـــمـيـــص پــــــه هـــــرقـــدم کښــــي
پـــــه قيــــنـــچـــي او پـــــه قبـــضـــــه کښــــي

قاف لري اول حصه کښې

قاف په سر کښې دَ قرآن دے

قاف قانون کښې ښه عيان دے

سر کښې قاف دے په قبله کښې

قافله ، قوم ، قصيده کښې

ابتداء کښې راځي قاف

انتها کښې راځي قاف

کله کله مينځ کښې دا وی

په لوستو له کاف جُدا وی

....

دَ ,, ك ،، بيان

قاف پسې دَ کاف مقام دے

دَ تبرك شکل ئې تمام دے

نه ئې مخه نه تيرونه

داسې ډير شته دے ځيزونه

.... مثالونه ....

کاف په سر کښې دَ کتاب دے

سر کښي دَ کدو، کباب دے

سر کښي کاف دے په کرسي کښي

اول تہ کي کراچي کښي

سر کښي تہ کي دَ کمبل دے

په کامل کښي دا اول دے

کاف په سر کښي دَ کشمير دے

شورو تہ کي دا دَ کھير دے

دَ کنجوس تہ کي اول دے

په کالج کښي سر کښي تل دے

دا اول تہ کي دَ کال دے

کاف شورو کښي دَ کمال دے

په کاغذ او په کابل کښي

کاف شورو کښي په اول کښي

کاف نه ډير تہ کی جوړيږي

ولُے تا ته نۀ يادیږي

....

دَ „ ګ ،، بيان

چي کښي کاف سره مَل شی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــاف بــــه ګـــاف ســـره بــدل شـــي
کــاف نـــه ګـــاف داســـي جـوړيـــږي
پـــــه دي تـــول خـــلـــق پـــوهيـــږي

.... مثالونه ....

دَ کــــــلاس تـــــکــــــي اول دے
دَ ګــــل ســــر کښـــي هـــرخـــوا تـــل دے
پــــه ګــجـــرات ، ګـــنـــاه ، ګــرمــي کښـــي
ګـــاډی ، ګـــارډ او پــــه ګــولـــي کښـــي
ګـــــاف شــــورو کښــــي دَ ګـــــازرو
دا سبـــــزی ده دَ خـــــورلــــو
ګـــــاف ســــره ګُــډی جــوړيـــږی
خـوک پــــه دي بـــه خـوشـحـالـيـــږی؟
ګيــــس کښــــي ګـــاف مـــدام اول کښـــي
راځـــی ګـــاف پـــه هـــرمــحـــل کښـــي
ميــــنـــغ ، اخـــــر او ابتـــــدا کښـــي
ګــاف ليــدلـــے شـــے پـــه دُنيـــا کښـــي
دَ ګــــرګُــــر پـــــه ســــرګــــوټــي کښـــي
ميــنــغ کښـــي ګــاف دے پــه لــرګـــی کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

جګ کښې ګاف په اختتام دے
ګاف حُسن د هر کلام دے

....

دَ „ ل ،، بیان

لام کونتهي اُلټا عصا ده
لاس کښې دا دَ هر بابا ده

.... مثالونه ....

دَ لیمبو ، لوکاټ په سر کښې
لام به ستا شي په نظر کښې
لفظ ، لغت جوړ دی لام نه
تپوس اُوکړۀ خاص او عام نه
لام په سر کښې دَ لښکر دے
په لالیچ کښې لام په سر دے
لام په سر کښې دَ لاهور دے
اول تهکي لام دَ لور دے
لالټین جوړ مدام دَ لام نه
تپوس اُوکړۀ دي عوام نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ رنـــــا ښـــــة وسیـــلـــه ده
دَ تـــاریـــخ یــــوه حــــصـــه ده
لــوتــه جـــوړه مــدام لام نــه
پتــه نــه ده لــه عــوام نــه
پــه اُودس کښـــي پــکـــاریـــږی
پــه بـــازار کښـــي مـــلاویـــږی

....

دَ „ م “ بیان

لام پســـے شــکـــل دَ میـــم دے
پـــه آخـــر کښـــي دَ رحیـــم دے
ســرئـــي ګـــول دے غـــټ هـــرخـــواتـــه
دَ میـــم شـــکـــل جـــوړ شـــو تـــاتـــه

.... مثالونه ....

میـــم ســـره جـــوړه مـــرغـــي ده
نـــاستـــه بـــره پـــه بـــلـــي ده
دا خــــوراك غـــواړي زمـــا نـــه
هـــم خـــوراك غـــواړي دا ستـــا نـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر كښي ميم دَ موم بتي دے
ضرورت دَ زندګي دے
ميم شورو كښي دَ مزدور دے
سر كښي دَ ملك او منشور دے
سر كښي ميم هم دَ ماستو دے
ميم په سر كښي دَ مولو دے
سر كښي ميم دَ هر ماشوم دے
ميم په سر كښي دَ مظلوم دے
ميم مذهب كښي په ماده كښي
سر كښي ميم په مدرسه كښي
محمدؐ كښي ميم اول دے
رهنما زمونږه تل دے
ميم په سر كښي دَ موسم دے
ميم اخر كښي دَ ادمؑ دے
دَ مالتهي په سر كښي ميم دے
په اخر كښي ميم دَ نيم دے
موبائل كښي ميم په سر كښي
اول تكي مقدر كښي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميـــــــړۍ ميـــــم ســــــره جـــــوړيــــــږي
اتـــــــفـــــــــــاق ســـــــــره اُوسيــــــــــــږي
پــــــه ګــــــرمـــــي کښـــــي ذخيـــــره کـــــړي
بيــــــا يــــخـــنـــي کښـــي ځـــان دمـــــه کـــړي

....

دَ " ن " بيان

ميـــــم پســــــــې مـــــقـــــــام دَ نــــون دې
ځــــومـــــره ښــــکــــلــــي دا مــــضــمــــون دې
يــــوه کــــــنـــــده يــــو نـــــقـــــطـــــــــه ده
دا نـــقــطـــــه پـــــه ميــــنـــځ پــــرتـــــه ده

.... مثالونه ....

ســــــر کښـــــي نــــون دَ نـــــاشپـــــاتـــي دې
نـــــون شــــــورو کښـــــــي دَ نـــــــوري دې
ســــــر کښـــــي نــــون دَ نـــــور، نــــــرم دې
پـــــــــه آغـــــــاز کښـــــي دَ نـــــظـــم دې
نـــــون نبـــــــی کښــــــي پـــــــــــه اول دې
اول تـــــــکـــــــــي دَ نــــــــفـــــــــل دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابتــــدا کښــــي پـــــه نـــقـــطـــــه کښـــي

نـــعـــــت ، نـــعـــــره ، پــــــه نتيــجــــــه کښـــي

پـــــــه نسيـــــم ، نســـــل ، نـــظـــــر کښـــــي

دَ نـــــايـــــاب ټــــکـــــی پـــــــه ســــر کښـــــي

پــــــه نــغــمــــــه ، نــمبــــر ، نشــــان کښـــي

نــــــون اول وی دي مـــــــکـــــــــان کښـــــــي

نــمـــــــر کښــــــي نــــون پـــــــه ابتـــــدا وی

مـــــخـــــــامـــخ کـــــــۀ ټـــکـــــــي دا وی

وسيـــــــلـــــــــــــــه ښــــــــــــۀ دَ رښـــــــــــا ده

ذريــــــعـــــــــــه ښـــــــــــۀ دَ رښــــــــا ده

....

دَ „ ڼ “ بيان

نــــون دَ نــــون پــــــه شــــان هــــرخـــواتــــــه

يــــو کـــــونــــډه لانـــــدي ئــــي مَــــلا تــــــه

.... مثالونه ....

نـــــــون ړاځــــــــی مــــــدام اخــــــــر کښـــــي

وی ډغـــــــــــــه تـــــمـــــــــام اخـــــــر کښـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـــونړ او چـــــانړ ئـــي مثـــــالـــونـــــه
يــــــاد کــــړه نـــور داســـي ځيـــزونـــــه

....

دَ „ و “ بيان

نــــونړ پســـــے هـــرخـــواتــــــه واؤ دے
ســـــــرئــــــي کــــول پـــوره راتـــــاؤ دے

.... مثالونه ....

واؤ نـــــــــــه وری دَ جهــــــــــان دی
دا کــــــرلـــــــی چــــي انســــــــان دی
پـــخـــي شـــوي چـــي نيـــنــــي دی
دَ جـــــــــــــواروداد انــــــــــــــي ده
وُنــــه دا زمـــونـــړ پـــــه پـــخـــوا کښـــي
سيـــوري دغــــــه پـــــه دُنيـــا کښـــي
دا کــــــرلـــــــی مشــــــــرانــــــو
ددي کــــلـــــــي مشـــــــرانــــــو

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ,, ه ،، بيان

ناسته کول وي يا دوه سترګي
ياده ها کړه دا دوه سترګي

.... مثالونه ....

دَ هاکي په سر کښي هي ده
لوبه ډيره دَ مزي ده
دا قامي لوبه دَ ټولو
اے ورو، لوبو ، همځولو
دَ هلك ټکي په سر کښي
هي به ستا شي په نظر کښي
هي چي څنګ ده ابتدا کښي
داوي مينځ کښي انتها کښي

....

دَ ,, ی ،، بيان

.... مثالونه ....

يي نه يو ے راځي ورورہ !
په پټو کښي دغه ګوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذَ غوټۍ په څټ پرته ده
عجيبه ددي نقشه ده

....

ذَ ,, ی ،، معروفه بيان

څنګ په څنګ په کښې وی تکی
په ښه رنګ په کښې وی تکی
دغه تکی يې نه لاندي
لاندي يې نه دا مدام وی
مخکښې زير په دي مقام وی
لړ په زور دا اداکيږی
دا چې کله ښکاره کيږی
چې وی جمع ذَ اسمونو
چې وی جمع ذَ نومونو
هلته کښې زياته اکثره
دا مونډي شی اې بشره !
که واحد او مذکروی
مجهوله کۀ په اخروی
هلته جمع کښې مدام وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صورت به ښۀ تمام وی
يو سړے دے ، ډير سړی وی
يو زمرے دے ، ډير زمري وی
دَ فعلونو په آخر کښي
دا راتلے شي لر او بر کښي
خوری ، ساتی يي مثالونه
ډک له دي نه کتابونه

مثالونه

دَ امين ، کبين په مينځ کښي
تل دَ شين او سين په مينځ کښي
معروفه ئي به مدام وی
دَ هريو ئي خپل مقام وی
دَ غريب ئي معروفه ده
دَ نصيب ئي معروفه ده
مينځ کښي ئي دَ تکی تيم
معروفه ده ئي دَ نيم
معروفه ئي دَ فقير ده
دا مير ده دَ اسير ده

دا چې کېږه يا ديوه ده

مينغ کښې ئې ئې معروفه ده

مثالونه ئې هم نورشته

زيات ښة ډېر په هريو لورشته

....

دَ „ ي “ مخصوصه بيان

دا خاص شوي خاص مقام له

دا يا نه ده هر کلام له

ددي يا مقصد جُدا دے

تلفظ ئې لنډ صفا دے

نه اوږديږي په ګفتار کښې

هرطرف ته په اظهار کښې

ښه پسته نرمه ادا ده

مخصوصه ټوله دا يا ده

معروفي نه لږ بدله

هرادا لرونکي خپله

لږه لرے مجهولي نه

بيل آواز لري له دي نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ميــــنـــــغ آواز ددي يـــــــــاګـــــــانـــو
دا کـــــړۀ يــــاد پــــــه مــــاشـــو مـــانـــو
مـــجهــــولــــــه نــــــه مــعـــــروفــــه ده
يــــا پـــــه ميـنــغ کښـــي مــخـصـــوصـــه ده
لانـــــدي بــــــانــــدي پـــــــه کښـــي تـــکـــی
بـــــانــــدي لانـــــدي پـــــه کښـــي تــکـــی
دا ښــــکـــــــاره ئـــــي عـــــلامــــــت دے
ښــــــه ښــــکـــــاره ئـــي شــنــــاخـــت دے

.... مثالونه ....

ميــنــغ کښـــي ئـــي ده پـــــه غـــلبــېــل کښـــي
ميــنــغ کښـــي بـــنــده ده پـــــه جـــېـل کښـــي
پـــــه راشـپـــېـــل تــــکـــي کښـــي ئـــي ده
تـــل پـــــه ســـېـــل تـــکـــي کښـــي ئــــي ده
ئـــي راغـــلـــے ده پـــــه ګــــېـــــر کښـــي
ئـــي راغـــلـــے ده پـــــه ســـېـــر کښـــي
دلتــــــه ئـــي بـــــه مـــخـــصـــوصـــه وی
کيــــــــدے نشــــــــــــي چـــــــــي اُوږده وی
دَ مــــېــــز ئـــي بـــلـــــــه دَ تـــېـــل ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخصوصه ئې هم دَ فپل ده
دَ لاالتهپن ئې مخصوصه ده
دَ رښا ښه ذريعه ده

....

دَ „ ی ،، تانيثي بيان

دا چې وروستو ئې لکی ده
بيله بيله په مرضې ده
تانيثی يا دغه ياده
نه ده نه ده بې بنياده

.... مثالونه ....

دَ تانيث ئې دَ تختی ده
دَ کړکی هم دَ ډوډی ده
ئې اخر کښې په دړی کښې
تانيثی ئې ده لکی کښې
دَ بوجی ، دړی ، کرسی ده
تانيثی ئې دَ کتهوی ده
دَ جينی تکی اخر کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـــــانيـثـــــي يــــــا دغــــــــه درکښـــــي
تـــــــانيـثــــــي دا دي ئــــــي ګـــــانـــــي
پــــــــه يـــــــادولـــو کښـــــي اســــــانـــــي

....

دَ ,, ئ ،، امريه بيان

امـــــريـــــــه يــــــا کښـــــي طــلـــــب وی
مـــنـــع څـــــه چـــي ستـــــاپـــــه لـــب وی
چـــي پـــــــه يـــي بـــانــدي هـمـــزه وی
خـــــامـــــخـــــا دا امــــريـــــــــه وی
نښـــــــه اســـــان ئـــــي عـــــلامــــت دے
نښـــــــه اســــان ئـــي شـــنـــــاخـــت دے

.... مثالونه ....

مـــــــه خـــوری ګـــنــــد بـــلا بــــازار کښـــي
مــــــه اُودريــــــږئ چـــرتـــــــه لار کښـــي
کـــــــــارکــــــوئ اســـــــــان اوګــــــران
يـــــــــــــادوئ اســـــــــــــان اوګـــــــــران
وليـــــکـــــئ سبـــق خـــوشـــخـــطـــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقل کړئ سبق خوشخطه
پاځئ پاځئ مونږ دَ پاره
هېره نه کړئ نيغه لاره
دغه حکم دغه کار
دَ بل منع په گفتار
امريه لفظونه ټول دي
خامخا دغه يادول دي
په کښې يې تل امريه وي
يې دَ پاسه به همزه وي
دا اسان يې علامت دے
ښه اسان يې شناخت دے
مثالونه ددې ډېر دي
دَ عاقل نه کله هېر دي

....

دَ " ے " مجهوله بيان

دا پرته او ملاسته ټوله
نه راتلې شي ناسته ټوله
په پرته يې دغه ياده

(c) ketabton.com: The Digital Library

مَـــلا ددي ســـــمــــــه بـــــريــــاده
مـــلاستـــــه مـــلاستــــه پــــه ميــدان وی
دا چـــي چـــرتـــــه کښـــي بيــــان وی
مــجهــولـــــه بــــانـــدي يــــاديـــــږی
يــــي خـــفـــــه بــــانـــدي يــــاديـــــږی
هـــرســـاعـــت پـــرتـــــه پـــرتـــه وی
چــــي ئــــي دلتـــــــه تــــذکـــره وی

.... مثالونه ....

دا پــــه کـــورکښـــي چـــي تــــالـــے دے
قيـــمتــــــی چـــــي دا کـــــالـــے دے
مـــجهـــولـــــه دلتـــــه کښـــي يــــاده
چـــــــي اخـــــــرکښــــــي دا ادا ده
بـــــل ســپـــــرلــــے دے کــــــه ازغـــے دے
دا کـــــــۀ بــــل تــــکـــي ســــرے دے
يـــــاء مــجهــولـــــه ئـــي اخـــرکښـــي
ستـــــا مــــدام دي وی نـــظـــرکښـــي
بـــل مــنــگــــے دے کـــۀ ميــــږے دے
حـــفــــاظـــت لـــــره کــــۀ سپــــے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا اخر ته ئي مجهوله
دا خبره بـه معقوله
ددي ئي دا مثالونه
ډك له دي نه كتابونه

....

دَ پښتو پنځه يي ګاني

سكول ته لاړي ماشوماني
دا پنځه واړه يي ګاني
معروفي سره كتاب وُ
په كتاب ښكلي ګلاب وُ
مخصوصي سره تختې وه
دَ اِملا دَ خوشخطې وه
تانيثي سره بسته وه
ورسره يو امرسه وه
امرئي سره قلم وُ
دَ خپل كار ورسره غم وُ
مجهوله ستړے خفه وه
درنه ډيره ئي بسته وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُوړه دوی ســــــــره پــــــــــــه خــــــنګ وه
دا بـــــــدلـــــــــــه لړ پــــــــــــه رنګ وه
خـــــنګ پــــــــه خـــــنګ وے دوی روانــــــي
پــــــه شـــــريـــــکــــه پــــــه خـــوريـــانـــــي
چـــــي کـــوشـــــش کـــوی دُنيـــا کښـــي
مـــدام ګـــــرځـــــی پــــــه رڼـــا کښـــــي
عــــــلـــــــم حُســـــــن او ښـــــکـــــلا ده
عــــــلـــــــم پــــــو هــــــــه ده رڼــــــا ده

....

دَ کتاب ورومبي برخه سرته
وورسيدهٔ. الحمد للّٰه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحیم

وصلی اللّٰه علیٰ النّبیّ الامّی

دَ الف او بې خاندان

ګاونډیان الف او باء دي
خپل خپلوان دَ پې او تاء دي
ټې ددوی دَ خاندان ده
ثې ټوله دَدوی په شان ده
دوه کوروڼه شپږ حرفونه
پنځه یو ځائي یو شکلونه
یو په تن صورت بدل دے
نیغ ولاړ په هر محل دے
دا یادیږی په الف
بیانیږی په الف
دغه دوه دی خاندانه
درنه هیر نشی انسانه!

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د „ ب “ خاندان

کور کښې ټول اُوسی دَ بې
بې بې وائی ورته پې
تې دَ ټې ده مشره خور
ټول کاروانه کړی دَ کور
ثې دَ ټولو نه وړه ده
خو په خوئی درنه مېړه ده
حيا داره کورنې ده
ښه دينداره کورنې ده
ګاونډيان دی دَ الف
قدردان دی دَ الف
بل طرف ته په دُنيا کښې
ورسره اُوسی جيم خوا کښې
ښه ګاونډ ئې دَ جهان دے
قدرمنده خاندان دے

....

....

دَ جيم او دال خاندان

جيم دَ څيم يو خاندان دے
چي دَ څيم په رنګ په يو شان دے
حي دَ خي اُوسيږي خواته
په يو خال بدل دُنيا ته
دال د خاء دے په ګاونډ کښي
مدام دا دے په ګاونډ کښي
ډال دَ ذال دَ خاندان دے
په خپل ځائي ښه قدردان دے
دا ټول دوه دي خاندانه
هير دي نشي دا انسانه!
شپږ اُوسيږي يو محل کښي
دري اُوسيږي محل بل کښي
شپږ په شکل دي يو شان
دري دَ بل دي خاندان

....

....

دَ رې خاندان

رې دَ ړې ده په ګاونډ کښې
ژې دَ ږې ده په ګاونډ کښې
د دوی یو دے خاندان
په صورت شکل یوشان

....

دَ سین خاندان

سین سره اُوسیږی شین
ورسره په خوا کښې ښین
دَ دوی یو محل دے کور
ورسره نیشته څوک نُور

....

دَ صاد خاندان

صاد دَ ضاد سره آباد دے
خاندان له غم آزاد دے
بس دوه تنه دا دَ کور دی
داسې وایه ورور او خور دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

....

دَ عين خاندان

عيـــن دَ غيـــن دَ كـــوريــو كَــــــس دے
دغـــــه سپيـــن او تـــوريَـــو كَــــس دے
دواړه ورورنــــــه ميـــنـــــــه نــــاك دي
پـــــه بـــدن پـــــه كپـــړو پـــاك دي

....

دَ في خاندان

فـــي يـــواځـــي اُوســـي كـــور كښـــي
داســـي ژونـــد وي سَـــم پـــــه اُور كښـــي
چـــي ئـــي نـــهٔ څـــه خـــانـــدان وي
بــــس يـــواځـــائـــي پـــه جهـــان وي

....

دَ قاف خاندان

قـــاف دَ فـــي پـــــه شـــان يـــوځـــائـــي
بيـــهٔ نـــــه دے انســـان يـــوځـــائـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتــــــــــه ګــــــران دَ دُنيـــــــا ژونــــد وی
تـــن يـــو ځــــائـــي فـــکـــــر مـــنـــد وی

....

دَ کاف خاندان

کـــــاف دَ قـــــاف پـــــه شـــان يـــوا ځـــي
ښـــــــهٔ نـــــه دے انســــــان يـــوا ځـــي
کـــلــــــــه ژونـــد ورتـــــــه اســــــان وی
دا ژونـــــدون ورتـــــــــه ډيــــر ګـــــران وی

....

دَ ګاف خاندان

ګـــــاف دَ لام پـــــــه شــــان يـــو تـــن دے
بيـــــل ئـــــي کـــور دے بيـــل وطـــن دے
نيشتـــــــه ځــــوک ورســـره کـــور کښـــي
زنـــدګـــــي ئـــي سَـــمـــــــه اُور کښـــي

....

....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ لام او میم خاندان

میم دَ لام په شان یوا ځي
دَ امام په شان یوا ځي
ډیر کړۀ وی خو مقتدیان وی
مخکښي کله ډیر کسان وی ؟
نیشته ځوك ئي خاندان کښي
ورسره په دي جهان کښي

....

دَ نون خاندان

نون دَ نون سره یو ځائي وی
بیل په یو کرښه ټوپي وی
یو ئي دلته خاندان دے
د دوی بیل کور دَ جهان دے

....

دَ واؤ خاندان

واؤ په شکل ټول جُدا دے
تاؤ صورت ئي دَ دُنیا دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـــجيبـــــــه شـــکــــل وصـــورت ئـــي
بــــــره ګـــوره حــــقيـــقـــت ئـــي

....

دَ هيِ خاندان

هـــي يـــواځـــائـــي دوه ئـــي ستـــرګـــي
سَـــم غـــم رازي دوۀ ئـــــي ستـــــرګـــي
پـــــه خپـــل کـــورکښـــي دا يـــواځـــي
دَ بــــل کــــورکښــــي دا يـــواځــــي

....

پنځه قسمه ئي ګاني

دا پـــنـــځـــه قســـمـــه ئـــي ګـــانـــي
دي پښتـــــــو کښـــــــي رارونـــــــي
مـــعـــروفـــه پـــــه کښـــي اول ده
ډيــــره ډيــــره مستـــعـــمـــل ده
ځـــنګ چـــي يـــا دا مـــعـــروفـــه ده
نـــوم دَ بـــلـــي مـــخـــصـــوصـــه ده
دا خـــاص شـــوي خپـــل مـــقـــام لـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پښتو حسين کلام له
دَ تانيث په کښي ياء بله
نخانه ئي هريو خپله
امريه ياء په امر کښي
راځي هر خوا په نظر کښي
مجهوله يا ملاسته ملاسته
نه وي نه وي دغه ناسته
دا پښتو دَ پښتونخوا ده
دَ هرچا لهجه جُدا ده

تحمت بحمد اللّٰه وبتوفيقهٖ

ربنا تقبل منا انك انت السميع العليم
وتب علينا انك انت التواب الرحيم

وماتوفيقى الا باللّٰه العلى العظيم
وصلى اللّٰه تعالىٰ علىٰ خير خلقهٖ محمد واٰله
واصحابهٖ اجمعين . آمين
يارب العٰلمين .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library